

Дерев'янку Василь Миколайович

(до 60-річчя від дня народження)

Дерев'янку Василь Миколайович, кандидат біологічних наук, директор Державного підприємства «Дослідне господарство «Новокаховське» Нікітського ботанічного саду – Національного наукового центру УАН, є відомим спеціалістом з дендрології, інтродукції та селекції південних плодових та декоративних рослин, висококваліфікованим організатором виробництва і науки.

Він народився 1 жовтня 1946 року у селі Соснівка Олександрівського району Кіровоградської області. Ще під час навчання у школі у нього проявилася любов до рослин, зокрема до плодових культур, таких як слива та вишня. Він звертає увагу на сорти цих культур, особливо на сорти народної селекції, на їх зимостійкість, смакові якості та ін. Тому цілком закономірним є його вступ до Уманського сільськогосподарського інституту на спеціальність «плодівництво, овочівництво і виноградарство». Після закінчення у 1969 році інституту працює агрономом сільськогосподарської артілі на Івано-Франківщині.

Пізніше В.М. Дерев'янку пов'язує своє життя з Херсонщиною. З 1978 року працює головним агрономом радгоспу «Новокаховський» в селищі Плодове м. Нова Каховка Херсонської області, а з 1986 року – директором цього ж господарства, вкладаючи в його процвітання всі свої сили та душу. Під його керівництвом підприємство стає взірцем ведення сільського господарства в посушливих районах південного степу.

Проте його не влаштовує тільки виробнича діяльність, хоча вона і була успішною. Будь-яку справу він розглядає з точки зору науки, завжди ратує за науково-виробничий комплекс. Тому за його ініціативи та за сприяння тодішнього директора Нікітського ботанічного саду А.І. Ліщука в грудні 1992 року на базі радгоспу «Новокаховський» створюється державне підприємство – дослідне господарство «Новокаховське» Нікітського ботанічного саду-Національного наукового центру Української академії аграрних наук.

Основним напрямком науково-дослідної роботи В.М. Дерев'янка як і господарства в цілому є інтродукція та селекція нових для регіону плодів (хурма, зіфіус, азиміна та ін.), декоративних, ефіроолійних та лікарських рослин. Саджанці щорічно реалізуються підприємствам та приватним особам для озеленення та покращання естетичного вигляду наших міст, сіл, садиб, а також для збагачення садів новими культурами з корисними та смачними плодами.

З 1992 року під керівництвом В.М. Дерев'янка інтродуковано та налагоджено випуск посадкового матеріалу сортової хурми віргінської – 5 сортів, хурми гібридної – 7 сортів, які характеризуються крупноплідністю та достатньою зимостійкістю. У 2006 році господарством занесено в реєстр сортів України 4 сорти хурми східної, автором яких є В.М. Дерев'янку. Налагоджено масове виробництво посадкового матеріалу цих сортів.

В.М. Дерев'янку створив колекцію нової плодової культури – азиміни трилопатевої, що налічує 14 сортів, отриманих у США та 26 форм, отриманих у господарстві. Налагоджено випуск посадкового матеріалу цієї культури. Створена колекція та маточні насадження цінної культури – зізіфуса ююба, яка нараховує 15 сортів та 12 форм, що отримані в результаті науково-дослідної роботи в господарстві.

За роки роботи в господарстві В.М. Дерев'янку створив чудовий дендропарк. Сьогодні колекція декоративних дерев та кущів в ньому нараховує понад 400 видів та форм. Серед них такі екзотичні як альбіція, павловнія, інжир та багато інших, особливо вічнозелених представників південних флор. Цей оазис вічнозеленої та листопадної дендрофлори за ініціативи В.М. Дерев'янка взято під державну охорону. Дендропарк «Ботанічний» на території дослідного господарства «Новокаховське» Нікітського ботанічного саду-Національного наукового центру за рішенням Херсонської обласної ради у 2006 році отримав статус парку-пам'ятника садово-паркового мистецтва місцевого значення.

Поєднанню науки і виробництва сприяє те, що у дослідному господарстві створено науковий підрозділ, у якому проводять наукові дослідження аспіранти та співробітники господарства. Уже захищено 4 кандидатські дисертації, ще кілька підготовлено до захисту. У 2006 році В.М. Дерев'янку на засіданні спецради Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України блискуче захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук з теми «Біоекологічні особливості гледичії звичайної (*Gleditsia triacanthos* L.) у зв'язку з її культурою в Південному Степу України». Від самого початку роботи над дисертаційною темою проявив себе принциповим і вдумливим дослідником з високим рівнем ерудиції, неспинним у пошуку нових знань і схильним до глибокого аналізу одержаних експериментальних даних і наукових спостережень. Він визнаний у регіоні спеціаліст з дендрології, ботаніки, плідівництва, овочівництва. Про це свідчать результати багаторічних досліджень, що викладені в дисертації, двох монографіях та 22 наукових статтях, і характеризують його як висококваліфікованого спеціаліста в таких важливих напрямках наукової діяльності.

В.М. Дерев'янку чітко уявляє перспективу подальших наукових пошуків, невтомний у продовженні розпочатої справи, є зразковим прикладом науковця. Він підтримує контакти не тільки з багатьма українськими та зарубіжними вченими, а й, що дуже важливо, збирає навколо себе аматорів вирощування екзотичних південних рослин з усіх куточків України, надає допомогу молодим науковцям. Понад усе він чуйна, доброзичлива людина, хороший товариш, приємний співрозмовник, його люблять і шанують співробітники, колеги по роботі, спеціалісти та однодумці.

У свій ювілей Василь Миколайович Дерев'янку сповнений сил, енергії, творчого запалу, невичерпного ентузіазму на шляху до нових наукових звершень. Від усієї душі звертаємося до ювіляра зі щирими привітаннями та найкращими побажаннями доброго здоров'я, творчого натхнення, цікавого та змістовного життя на довгі та щасливі роки.

*М.Ф.Бойко, Т.М.Черевченко, Ф.М.Левон, І.С.Косенко, О.Є.Ходосовцев,
О.О.Ільєнко, С.І.Галкін, І.І.Мойсієнко, В.А.Свиденко,
Л.В.Свиденко, М.Ю.Карнатовська, В.М.Худолей*